

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים



מן התלמוד

סדר קדשים,
מסכת נידה, דף י"ג

"כתיב הכא: תחת כל עין רענן, וכתיב התם:
על ההרים הרמים ותחת כל עין רענן"

מנסבא - מתחתנת
אזלא - הולכת

ח

הסבר: התלמוד מביא פסוק שעוסק בחומרת עבודה זרה, שעובדיה היו נוהגים לעבוד על כל הר גבוה ומתחת כל עץ רענן.

סדר קדשים | מסכת נידה דפים י"א-י"ז

פרשת לך | שבת פרשת לך לך ה'י"א בחשוון (9-3 לנובמבר)

דף י"א: "סתם ואחר כך מחלקת"

בדף זה מסביר התלמוד כלל שקבלו מדור לדור לגבי המשניות שערך רבי יהודה הנשיא: "סתם ואחר כך מחלקת, אין הלכה כסתם".

"סתם" - משנה שכתובה בה הלכה 'סתם' בלי להזכיר שיש מחלקת בענין, הרי ההלכה כמשנה זו.

"ואחר כך מחלקת" - אבל אם אחר כך כתב רבי יהודה הנשיא שיש מחלקת תנאים באותה הלכה, הוא התכוון להודיע לדורות הבאים שהוא לא הכריע במחלקת זו, ואין להניח שהוא הכריע הלכה כפי שנקטב בהתחלה.

אם כן, מדוע בתחלה כתב רבי יהודה הנשיא את ההלכה "סתם"?

הרשב"ם מסביר שאחרי שנקטבה המשנה סתם, חזר בו רבי יהודה הנשיא והחליט שלא להכריע בהלכה זו, אך את המשנה הראשונה שכבר כתב הוא לא מחק.

דף י"ב: סודני

התלמוד מביא משא ומתן הלכתי בין רבא לרב פפא, במהלכו קרא רבא לרב פפא: "סודני". מה פרושו של שם זה, ומדוע הוא כנה אותו כך?

רש"י מסביר ש"סודני" הוא כנוי של תלמיד חכם, והוא מכנה כך על שם הפסוק בתהלים: "סוד ה' ליראיו", מלשון סוד. במסכת ברכות מסביר רש"י פרוש שונה: רב פפא היה מוכר שחר לפורסותו, ומקום יצור השחר נקרא "סודנא", ומי שמכר שחר נקרא "סודני". ומדוע יצור שחר מכנה "סודנא"? זאת מסביר התלמוד במסכת "פסחים", ש"סודנא" מלשון סוד נאה. ומהו הסוד הנאה? שמי שעוסק בשחר תמרים מתעשר ויכול לחלק צדקה ולעשות גמילות חסדים.

דף י"ג: בית הכנסת "דשף ויתבי"

התלמוד מספר ששמואל ותלמידו רב יהודה עלו על גג בית כנסת ששמו הוא "דשף ויתבי", ובשעה שעמדו על הגג היתה עליהם יראת ה' גדולה מפני בית הכנסת. התלמוד מכנה זאת "בעתותא דשכינה" - פחד השכינה.

בית הכנסת "דשף ויתבי" לא היה בית כנסת רגיל. במסכת מגילה מספר שבבית כנסת זה שרתה השכינה בבבל, ומלאכי השרת היו סובבים סביב בית הכנסת. רש"י מביא פרוש כי כאשר יכניה מלך יהודה גלה מארץ ישראל לבבל, הוא הביא עמו מאבני ירושלים ומעפרה, ובנה מהם את בית הכנסת הזה. לכן קוראים לו "דשף" - נעקר ובא מירושלים "ויתבי" - והתישב, בבבל. בספר הערוך אף נאמר כי הוא נבנה מאבני בית המקדש.

דף י"ד: רבי יהושע בן לוי

רבי יהושע בן לוי היה אמוץ בארץ ישראל בדור הראשון של האמוראים, והיה תלמידם של רבי אלעזר הקפר ורבי יהודה בן פדיה. בין תלמידיו היו רבי יוחנן, רבי אלעזר ורבי חי'א בר אבא. חז"ל מספרים כי הוא היה חסיד מפלג ומיחיד הסגולה בכל הדורות שלא מת אלא זכה להכנס חי לגן עדן. לא זו בלבד, אלא שבמהלך חייו הוא זכה לגלוי אליהו פעמים רבות, ואף זכה לדבר עם המשיח. אף על פי שהיה אמוץ, אמרה אחת שלו נכנסה למשנה האחרונה החותמת את ששה סדרי משנה, והיא: "עתיד הקב"ה להנחיל לכל צדיק וצדיק שלש מאות ועשרה עולמות...".

תלמוד ישראלי
מגילת חנוכה

לרגל סיום הש"ס- תלמוד ישראלי של ילדי ישראל והוריהם ברחבי העולם
אנו מתרגשים ושמחים לקראת

החידון העולמי הראשון של התלמוד הישראלי
אלה האור

לראשונה!
אירוע של פסח
השנה וחצי שנים

החידון העולמי- שלב הגמר
יתקיים ב"ה
בתיאטרון ירושלים ביום א',
י"ז בכסלו תש"פ 15/12/19

החידון ישודר בשידור חי



חברותא

★ | מן ההסטוריה

הקמת ועד הלשון העברית

ועד הלשון העברית הוקם בשנת תר"ן (1890) על ידי אגודת שפה ברורה של אליעזר בן יהודה. מטרתו הייתה להרחיב את השימוש בעברית בארץ וליצור מילים חדשות כדי להחיות את השפה, שעד אז שימשה בעיקר ללימוד תורה ותפילות ולא כשפה מדוברת. בין חברי הוועד היו הרב חיים הירשנזון, דוד ילין וזאב יעבץ. הוועד התפרק אחרי שנה, אך הוקם מחדש ב-1904 בידי המורים העבריים, ופעל כדי לקבוע כללים אחידים בהגייה ובדקדוק בעברית. לאחר הקמת המדינה פעל הוועד להקמת האקדמיה ללשון העברית, הפועלת עד היום.



אליעזר בן יהודה עובד על המילון העברי, Wikipedia

מתפללים

לפניכם אירוע שעורר דיון משפחתי סוער -

משפחת כהן התכוננה לעשות מנגל על האש בחצר ביתה ולהנות מערב משפחתי כייפי. לאחר שהם התחילו בהכנות והבעירו את הגחלים דפקו על דלתם בני משפחת לוי המתגוררים בסמוך ודרשו מהם להפסיק כי העשן מהמנגל מגיע עד ביתם ומפריע להם מאד, ומקשה על הילדים לנשום. בין המשפחות התנהל ויכוח.

מצד שני:

משפחת לוי טענה שאם העשן מהמנגל מגיע עד ביתם ומפריע להם הריח ומפריע להם לנשום, הרי משפחת כהן צריכה לכבות את המנגל מיד ולא להמשיך לעשות על האש.



מצד אחד:

משפחת כהן טענה שמוותר לה לעשות מנגל בחצר שלה, והיא לא אחראית לאן העשן מגיע ולמה שהוא גורם. זו לא בעיה שלה. אם לאחרים זה מפריע אז שיסגרו את החלונות.

ו...אה עֵתְכֶם?



אם גם אתם נתקלתם בדילמה ו'התפללתם' עליה אתם מוזמנים לשותף אותנו ואולי היא תתפרסם אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli.medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים

♥ | על המפה

שוק עושי הכותנה, הרובע המוסלמי בעיר העתיקה בירושלים

שוק עושי הכותנה נמצא ברובע המוסלמי שבעיר העתיקה בירושלים. הוא הוקם במאה ה-14 בידי האמיר תנכ"ז על הריסות שוק צלבני, ולא השתנה הרבה מאז. זהו אזור מקורה באורך כמאה מטרים, שמשני צידי שערם מפוארים. יש בו שתי קומות, קומת הקרקע מכילה 50 חנויות והקומה השנייה דירות מגורים. גרם מדרגות שנמצא בשוק מוביל לשער מוכרי הכותנה בהר הבית. שמו של השוק ניתן לו בשל היותה של ירושלים מרכז לתעשיית הכותנה שגדלה בנחל איילון, אך יהודי ירושלים נהגו לכנות אותו "החנויות".



שוק העיר העתיקה בירושלים, Ester Inbar, Wikipedia

👤 | מי אני?

- מכנים אותו 'מחיה השפה העברית'.
- שם משפחתו המקורי היה פרלמן.
- דיבר עם ילדיו רק בעברית, דבר שנחשב לחידוש ולמעשה די חריג.
- חידש מאות מילים בשפה העברית, ביניהן מדרכה, מבשרת, גלידה, רכבת ועוד.



שמואל לא אנטאקא

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934		2883	2448	2448		2238	1948	0	מבטאים המילים
495 חתימת התלמוד	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	352- הקמת ביהמ"ק ה-2	422- חורבן ביהמ"ק ה-1 וגלות בבל	חנוכת ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	מתן תורה	1311- יציאת מצרים	אפרים ומנשה	1521- בניי במצרים	1812- אברהם אבינו	3760- בריאת העולם	לוח (מקצת)

תלמוד ישראלי



הדף היומי לילדים



התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

1. מי האיש בציור?

2. מה היה כינויו?

3. אילו מילים חידש בשפה העברית?

4. איזה עיתון ייסד וערך?



יִשְׂרָאֵל לְעָמָּה
יִשְׂרָאֵל מִלִּשְׁתָּה
יִשְׂרָאֵל מִלִּשְׁתָּה
יִשְׂרָאֵל מִלִּשְׁתָּה
יִשְׂרָאֵל מִלִּשְׁתָּה

מי אני?

א. הייתי אחד העיתונאים הראשונים בשפה העברית.

ב. ייסד אותי אליעזר בן יהודה.

ג. רצו לקרוא לי "האור", אבל לא קיבלו רישיון לשם זה.

ד. בתחילה הופעתי פעם בשבוע, ובהמשך הפכתי לעיתון היומי הראשון בארץ.



יִשְׂרָאֵל לְעָמָּה



5780
ה'תש"פ



5778
ה'תשע"ח



התשכ"ט



5727
ה'תשכ"ז



5708
ה'תש"ח



5707
ה'תש"ז



5699
ה'תרצ"ט



5657
ה'תר"ץ



5323
ה'רמ"ח



5260
ה'ת"ס



5258
ה'תרנ"ח



4900
ה'תר"ם



4800
ה'תר"ץ



4650
ה'תרס"ה



4260
ה'תרס"ט



510
ה'תר"ס

2019 שנת סיום הש"ס ללומדי הדף היומי
2017 70 שנה למדינה
1969 הרב אריה לויין
1967 מלחמת ששת הימים
1948 הקמת המדינה
1947 העצמאות
1939 שואה
1897 הרצל
רבי יוסף קארו
1500 העת החדשה
1492 גירוש ספרד
הרמב"ם
רש"י
רבי סעדיה גאון
510 ימי הביניים תקופת הראשונים



סדר קדשים | מסכת נידה, דפים ט"ז - י"ז

דף ט"ז: תבואה והפרשת תרומות ומעשרות



מדין תורה תבואה אינה חייבת בהפרשת תרומות ומעשרות עד שהיא נכנסת אל הבית דרך הפתח הראשי. עד אז אפשר לאכל ממנה בלי להפריש תרומות ומעשרות. חז"ל גזרו שלא לאכלו ממנה אלא אכילת עראי ולא אכילת קבע. אכילה של בהמות מגדרת תמיד אכילה ארעית ולא אכילה קבועה.

דף ט"ז: לא להכניס בלי רשות



התלמוד מביא נמוסי דרך ארץ מספר "בן סירא". מי הוא בן סירא ומה הספר שכתב? יש אומרים כי הוא בנו של הנביא ירמיהו, והוא כתב ספר משלים ובו גם דברי חכמה ויש למעמים שהתלמוד מזכיר צטוטים מספר זה. בימינו אבד ספר בן סירא ואין לנו אלא קטעים אחדים שהגמרא מזכירה מספרו. בין היתר כתוב שם שאין ראוי לאדם להכניס לבית חברו פתאום, בלי הודעה, אלא יודיע ויבקש רשות לפני כניסתו.

הוסיף על כך רבי יוחנן: לא רק בכניסתו לבית חברו עליו לנהג כך, אלא גם כל אדם בשעה שהוא נכנס לביתו שלו, לא יכנס בפתאומיות. אמנם הוא לא צריך לבקש רשות מאיש כדי להכניס לביתו, אף אין זו מדת דרך ארץ להכניס בלא הודעה.

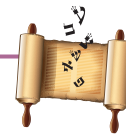
דף י"ז: הפיצה עם הפסוק

בדף זה נאמר כי אין לאכל שום, בצל או ביצה קלופים שעבר עליהם לילה כשהם קלופים, כי יש סכנה בדבר.

בכתביו של אחד הראשונים נמצא כתוב: מה ששאלתם על ביצה קלופה, מדוע לא חוששים לאכל אותה - הרי זה מפני שבימינו הסכנה אינה שכיחה, וכן מפני שכתבי הקדש שעל הפיצה מצילים מן הסכנה.

שנים רבות לא הצליחו להבין מה פונת הדברים, לאיזו ביצה התכוונו ומה הם כתבי הקדש שעליה, עד שרבי מאיר שפירא זצ"ל גילה כי ביום חג השבועות נהגו ללמד עם הקטנים ולתת להם ביצה קלופה מבשלת שכתובות עליה מלים אחדות מפסוק. הרב היה קורא עם הקטן את הפסוק מעל גבי הפיצה, ואחר כך היה הקטן אוכל את הפיצה.

עכשיו מובנת השאלה: איך אכלו ביצה שהיתה מקלפת כל הלילה? ועל כך ענו: הפסוק שכתוב עליה מציל את הקטן מן הסכנה.



דבר תורה

אם היו מבקשים מאיתנו לצייר את אברהם אבינו- איך היינו מדמיינים ומציירים אותו? ככל הנראה, רובנו היינו בוחרים בציור הרגיל והמקובל מגן הילדים- יושב בפתח האוהל הניצב במדבר, כשזקנו הלבן והארון מתבדר ברוח החמה והצחיתה. ציור זה הוא ככל הנראה נכון, אך בפרשתנו מתגלה אברהם אבינו עם תכונות וכשרונות אחרים, אשר גם אותם חשוב לזכור ולציין. במרכזה של הפרשה- יוצא אברהם ללוחמת קומנדו עם כוח מיוחד שמנה 318 לוחמים, וזאת בכדי לשחרר את בן דודו לוט שנלקח כבן ערובה במלחמת המלכים. אברהם מנצח בקרב, משחרר את בן דודו, ובכך מזכיר לכולנו שצדקותם וגדולתם של אבותינו לא פגמה במאומה בגבורתם ועוצמתם.



אני

אם הייתם שומעים את שמי, הייתם חושבים שמי שקורא לי הוא בן, ואם הייתם שומעים את כינוי, הייתם חושבים שמאפריקה מוצאי. מי אני?

--	--	--	--

(השמות, שם המשפחה, אשכול, יחזקאל)

יש לי מושג | עברית בעברית

"עברית בעברית" היא שיטה ללימוד עברית שפיתח המחנך יצחק אפשטיין. עיקריה הם לימוד עברית באופן של שפת אם, בצורה שמשתפת את כל החושים, עוסקת בתחומי העניין של הילד ומשלבת שירה ומשחק. עקרונות השיטה התפרסמו בעיתון "השילוח" ב-1898 והפכו עם הזמן לשיטת הלימוד המרכזית בארץ.



שאלות השבוע

- מתי והיכן חי רבי יהושע בן לוי? מי היו רבותיו ומי היו תלמידיו?
- מה היה מיוחד בבית הכנסת "דשך ויתבי"?
- מה פירוש הביטוי "סתם ואחר כך מחלקת"?

בין הפותרים נכונה תיעור הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עולן עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מס' העולן עליו אתם עונים. *בפיקוח רואה חשבון

